

Snakk om etikk

Går det an å trene på etikk?

LEIF HENRIK BORGE OLSEN, NTFS ETIKKRÅD

I innledningen til NTFs etiske regler står det at «etikk er et system av aksepterte oppfatninger som styrer oppførsel og handlinger og baserer seg på moral». Etikken kan også ses på som moralens etterpåklokskap.

Det er nødvendig å bruke tid på etisk refleksjon, for at vi skal kunne utvikle vår etiske kompetanse og bli gode til å oppdage etiske utfordringer. Det gjør oss i stand til å vurdere og handle klokt i etisk vanskelige situasjoner. Gjennom trening i å reflektere over situasjoner i tannlegepraksisen, vil vi også bli bedre kjent med våre egne holdninger og verdier. Økt innsikt gjør oss i bedre stand til å fatte veloverveide beslutninger. NTFs etiske regler har sin naturlige plass i en slik refleksjonsprosess, og de kan og bør brukes i etikkarbeidet.

NTFs etiske regler ble revidert i 2023, med et klart formål: NTFs etiske regelverk skal være et levende verktøy som kan hjelpe den enkelte tannlege med å opprettholde en høy standard i sitt daglige virke.

De etiske reglene kan hjelpe oss til å utvikle vurderingsevner og skjønn i situasjoner der det ikke nødvendigvis finnes prosedyrer som beskriver «riktige» valg, og der vi selv må finne frem til gyldige løsninger og gjøre det som kreves.

Tips til etikkarbeid:

1. Ha overordnede etiske retningslinjer (kjerneverdier) for virksomheten. Det kan for eksempel være: «Vi driver tannlegepraksisen vår i overenstemmelse med NTFs etiske regler.»
2. Ha god kjennskap til NTFs etiske regler. Gå gjennom disse på neste personalmøte!
3. Bruk tid til å diskutere fagetiske problemstillinger på klinikk møter og i kvalitetssirkler. Dere kan f.eks. diskutere ulike behandlingsvalg, bruk av Helfo-refusjoner, pasientkommunikasjon osv.
4. Diskuter etiske problemstillinger med kollegaer og venner.
5. Lær bruken av SME-modellen. Den etiske refleksjonsmodellen er nyttig for å gi refleksjonen en strukturert og systematisk form. Modellen er tidligere utførlig beskrevet Tidende (Nor Tannlegeforen Tid. 2023; 133: 972-8, Nor Tannlegeforen Tid. 2024; 134: 174-59)
6. Følg med på Tidendes spalte «Snakk om etikk» hvor Etikkrådet reflekterer rundt aktuelle saker rådet får tilsendt.

Ved å ta med oss erfaringer og opplevelser inn i det faglige fellesskapet, kan vi skape en kultur for etisk refleksjon på arbeidsplassen.

Etisk bevissthet er med på å gi faglig integritet og tillit til tannleger. Dessuten er etisk refleksjon viktig for hvordan profesjonen vil oppfattes og utvikle seg i fremtiden.